

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Милановић, Милорад, Недељко
Датум и место рођења	10. 3. 1996. године, Београд, општина Савски венац

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Крагујевцу
Факултет	Факултет педагошких наука у Јагодини
Студијски програм	ОАС Васпитач у домовима
Звање	Васпитач
Година уписа	2015.
Година завршетка	2018.
Просечна оцена	9,78

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Крагујевцу
Факултет	Факултет педагошких наука у Јагодини
Студијски програм	МАС Васпитач у домовима
Звање	Мастер васпитач
Година уписа	2018.
Година завршетка	2020.
Просечна оцена	10,00
Научна област	Педагошке и андрагошке науке
Наслов завршног рада	Слободно време и слободне активности у дому ученика

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Педагогија
Година уписа	2020.
Остварен број ЕСПБ бодова	150
Просечна оцена	9,93

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	Милановић, Н., и Матејевић, М. (2022). Ставови родитеља према читалачкој култури ученика млађих разреда основне школе. <i>Иновације у настави-часопис за савремену наставу</i> , 35(4), 85-98. <i>Циљ овог истраживања је утврдити ставове родитеља према читалачкој култури ученика млађих разреда основне школе. У истраживању је учествовало 180 родитеља из Републике Србије. Добијени резултати показују позитивне ставове родитеља према читалачкој култури ученика млађих разреда основне школе, мада већина родитеља сматра</i>	M23

	<p>да постоје одређене препреке у развоју читалачке културе, као што су низак социоекономски статус родитеља (18,3%), незаинтересованост и лениост родитеља и деце (17,8%), презапосленост родитеља (14,4%), читање није у моди (8,9%), процес дигитализације (7,8%). Такође, уочене су значајне статистичке разлике између социодемографских карактеристика родитеља и њихових ставова према читалачкој култури.</p>			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
2.	<p>Osmanović Zajić, J., Maksimović, J., & Milanović, N. (2022). Personal and Professional Empowerment of Reflective Practitioner Teachers during the COVID-19 Pandemic. <i>Problems of Education in the 21st Century</i>, 80(2), 371-385.</p> <p><i>Reflective practitioner teachers should critically review their own work and introduce innovations that should improve everyday educational practice. For this reason, the focus of the research is on the personal and professional empowerment of reflective practitioner teachers during the SARS-CoV2 pandemic. 355 teachers from the Republic of Serbia participated. The results show that the most common form of empowerment is attending online seminars, while teachers rarely attended online classes of colleagues from the school where they work and colleagues from other schools. Teachers' perceptions on the use of the Internet in the aspect of personal and professional empowerment are very positive.</i></p>			M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
3.	<p>Milanović, N. (2020). The Role of the Teacher in the Organization of Leisure Time in Boarding School. <i>Educția Plus</i>, 26(1), 146-153.</p> <p><i>This article presents the role of the teacher in organizing leisure time in boarding schools, in order to view leisure time as an important factor in the development of a psychophysically healthy personality. The pedagogical aspect of leisure time was considered theoretically, current content that is represented in the leisure time of young people and emphasis is placed on outdoor activities as a valid way to spend leisure time. Students spend most of their time in boarding school and that is why the role of the teacher in creation, organization and realization of leisure time is important, in order to avoid negative influences and leave young people with negative behaviors and phenomena.</i></p>			M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
4.	<p>Милановић, Н., и Стевановић, Н. (2020). Квалитет слободног времена у домовима ученика из ученичке перспективе. <i>Социолошки преглед</i>, 54(2), 354-372.</p> <p><i>Рад се бави питањем квалитета слободног времена у домовима ученика из перспективе ученика средњих школа. У раду су представљени резултати емпијског истраживања, чији је циљ било испитивање мишљења ученика о слободним активностима, на основу кога би потенцијално било могуће узети побољшања за коришћење слободног времена у дому ученика. Узорак је обухватио 198 испитаника. 113 женског и 85 мушког пола, узраста од 15 до 18 година. Интерпретацијом добијених резултата долази се до закључка да постоји значајан степен незадовољства квалитетом слободних активности које су ученицима попуњене у дому и преовладава мишљење да слободно време у дому треба унапредити и иновирати.</i></p>			M24
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
5.	<p>Milanović, N. (2022). Attitudes of Parents of Lower Primary Grades Children Towards School Excursions. <i>Romanian Review of Geographical Education</i>, 11(1), 41-50.</p> <p><i>The aim of the research is to determine the attitude of parents of children in the lower grades of primary school towards school excursions. 208 parents participated, 39.9% being fathers and 60.1% being mothers. Parents' attitudes are positively oriented towards excursions, noting their pedagogical significance for the development of the child's entire personality. The role of parents in the process of preparation and organisation of the excursion is of great importance, and it is necessary that future research pays more attention to the parental function in all phases and flows of the excursion.</i></p>			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
6.	<p>Maksimović, J., Milanović, N., & Osmanović Zajić, J. (2022). The Role of Action Research in the Prevention of Violent Communication of Students. <i>Research in Pedagogy</i>, 12(1), 216-225.</p> <p><i>The aim of this article is preventive action in the aspect of violent communication through the application of action research. A total of fifteen students participated. The research included certain phases and steps that we purposefully followed. We first noticed the educational problem and focused our attention on designing activities and content. With a range of detailed and selected activities (lectures, problem situations, workshops and interactive games), we tried to act preventively in the field of violent communication. Finally, in the summative evaluation of the program effects process, an overview of the results is given before and after the research. The obtained results show that the applied contents and activities had a positive effect on students in the field of reducing and preventing violent communication.</i></p>			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
7.	<p>Комненовић, М., и Милановић, Н. (2021). Мишљење ученика основних школа о квалитету онлајн-наставе током пандемије ковида 19. <i>Узданица</i>, 51-66.</p> <p><i>У овом раду смо желели да испитамо мишљење ученика о квалитету онлајн-наставе током школске 2020/21. године у основној школи. У истраживању смо применили дескриптивну истраживачку методу и технику анкетирања. Узорак испитивања је чинило 250 ученика основних школа на територији града Јагодине и општине Свилајнац. Резултати истраживања показују да испитани ученици сматрају да по квалитету и садржају онлајн-настава није</i></p>			M51

	ни задовољавајућем нивоу.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
8.	<p>Милановић, Н. (2018). Ставови учитеља и домских васпитача о педагошким идејама Сретена Ацића. <i>Узданица</i>, 15(2), 145-158.</p> <p>Поред теоријског осврта на педагошке идеје Сретена Ацића, приказани су и резултати емпијског истраживања спроведеног анкетирањем које је имало за циљ сагледавање односа учитеља и домских васпитача према педагошким идејама Сретена Ацића и њиховој заступљености у данашњем, савременом васпитно-образовном раду. Узорак је обухватио 115 испитаника и то 80 учитеља и 35 домских васпитача. Учитељи и домски васпитачи имају позитиван однос према педагошким идејама Сретена Ацића, резултати истраживања указују на то да су и данас педагошке идеје Сретена Ацића заступљене у институционалном систему васпитања и образовања, што доказује релевантност Ацићевих идеја за педагошку теорију и праксу.</p>			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
9.	<p>Milanović, N. (2022). Teacher Qualifications During Studies for Cooperation with Parents. <i>Educatia Plus</i>, 31(2), 206-215.</p> <p>The aim of this research is aimed at determining the qualifications of teachers during studies for cooperation with parents. 225 teachers from the Republic of Serbia participated in the research. The obtained results show that teachers believe that they have acquired the necessary theoretical knowledge about the importance of cooperation with parents, while the low level of teacher consent is represented in the claims concerning the practical part of cooperation with parents. Teachers did not have enough opportunities during their studies to see how the process of cooperation in practice takes place, as well as to attend various forms of cooperation with parents.</p>			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
10.	<p>Jevtić, B., & Milanović, N. (2021). Teachers at Work—Developing a Prosocial Personality. <i>European Journal of Education and Pedagogy</i>, 2(3), 73-79.</p> <p>The aim of this research is to gain insight into teachers' attitudes towards the representation, encouragement, and development of prosocial behavior in students. Interpreted results show that teachers are familiar with the phrase prosocial behavior and that in working with students they develop and encourage prosociality and morality through conversation, the application of collaborative teaching, acting by personal example and processing topics. Teachers stated that they often organize humanitarian actions, workshops, visits to organizations that provide assistance to exclusive groups of the population and use film materials to encourage and develop the right forms of behavior.</p>			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
11.	<p>Милановић, Н. и Максимовић, Ј. (2021). Примена радионица у првом циклусу обавезног образовања. <i>Педагошка стварност</i>, 67(1), 41-51.</p> <p>У овом раду представљени су резултати емпијског истраживања које је имало за циљ да утврди и анализира ставове учитеља према радионицама и њиховој примени у првом циклусу обавезног образовања, како би се унела могућа побољшања и настава учинила креативнијом, занимљивијом и продуктивнијом. Узорак је обухватио 106 учитеља. Учитељи сматрају да се примена радионица може учинити учесталијом додатним едукацијама, растерећењем наставног програма и буђењем свесни код учитеља о увођењу радионица као иновације у настави.</p>			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
12.	<p>Milanović, N. (2021). Involvement of Parents in School Obligations of Children of Younger School Age. <i>European Journal of Education and Pedagogy</i>, 2(6), 95-99.</p> <p>The aim of this empirical research is to determine the involvement of parents in the performance of school obligations of children of younger school age. The research was conducted on a sample of one hundred and sixty-five parents of children of younger school age. Parents are of the opinion that children are overloaded with school materials, and that teachers are not too demanding in working with students. In addition to obstacles, such as overwork, fatigue, ignorance of the material, parents set aside a certain amount of time every day (between 45 minutes and 60 and 120 minutes) for learning with children and fulfilling school obligations.</p>			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
13.	<p>Будимир-Нинковић, Г., Милановић, Н., Милошевић, С. (2020). Заступљеност спортских и културно-уметничких активности у слободном времену особа са интелектуалним сметњама. <i>Педагошка стварност</i>, 66(1), 15-27.</p> <p>У раду су представљени резултати емпијског истраживања које је имало за циљ сагледавање и анализирање заступљености спортских и културно-уметничких активности у слободном времену особа са интелектуалним сметњама. Укупно је учествовало 85 особа са интелектуалним сметњама, узраста од 14 до 45 година. Спортске и културно-уметничке активности присутне су у слободном времену ове популације, али је изразито низак ниво партиципације особа са интелектуалним сметњама у спортским и културно-уметничким активностима са особама типичног развоја.</p>			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО

14.	Milanović, N. (2020). Risky Behaviour of High School Students. <i>Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja</i> , 66(2), 105-112. This article presents the results of an empirical research aimed at examining and analysing the presence of high school students' risky behaviour. The sample consisted of 137 high school students from the Republic of Serbia. The analysed results lead us to the conclusion that risky behaviour is present among high school students and that it is necessary to invest more attention to this topic not only theoretically, but also practically through the unified action of the family, the school and the local community and a positive focus on overcoming the behavioural problems of this young population.	M52	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
15.	Milanović, N. (2019). Teacher Communication Quality with Students in Boarding Schools. <i>Sinteze-časopis za pedagoške nauke, književnost i kulturu</i> , 8(16), 1-12. The article presents the results of an empirical research aimed at understanding students' attitudes toward the communication they have with a teacher in a boarding school. The study was conducted on a sample of 67 subjects, 36 female and 31 male. The results of the study show that students believe that teachers possess valid verbal and non-verbal communication skills and that teachers have more democratic communication than autocratic ones.	M52	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
16.	Милановић, Н. (2019). Начини провођења слободног времена студената данас. <i>Методичка теорија и пракса</i> , 13(1), 111-121. У овом раду су представљени резултати емпијског истраживања, које је имало за циљ сагледавање начина провођења слободног времена студената данас, како би се унела могућа побољшања и начини провођења слободног времена студената унапредили и учинили квалитетнијим. Узорак је обухватио 120 испитаника. Добијени резултати указују на то да су у слободном времену студената најзаступљеније пасивне активности.	M53	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
17.	Милановић, Н. (2018). Однос домских васпитача према особама са сметњама у развоју у процесу инклузивног образовања. <i>Методичка теорија и пракса</i> , 13(1), 63-74. У раду су представљени резултати емпијског истраживања које је имало за циљ сагледавање односа студената – будућих домских васпитача Факултета педагошких наука и васпитача који су у радном односу, према особама са сметњама у развоју у инклузивном образовању. Испитаници су показали високо слагање са укључивањем особа са сметњама у развоју у редовно школовање (инклузија), укључивање у рад на јавним местима, док, добијени резултати указују на изразито ниску вредност ИСВ где се испитаници не слажу са тврдњом да окружење добро прихвата особе са сметњама у развоју.	M53	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
18.	Milanović, N. (2021). The Role of Parents in the Development of Empathy in Children and Young People. In: Ulum, O. G. & Adinugraha, H. H. (eds.), <i>7th International Mardin Artuklu Scientific Researches Conference</i> , (pp. 395-399). Institute of Economic Development & Social Research of Turkey. The aim of this article was to determine the role and commitment of parents to the development and encouragement of empathy in children and young people. Parents mostly during the childhood period of children pay the most attention to the development of empathy and agree with the item that they can say that their child shows the characteristics of an empathetic person. It has been shown that there is a statistically significant difference between the gender of parents and commitment to the development of empathy, where mothers pay more attention to this developmental process than fathers.	M33	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
19.	Максимовић, Ј., Милановић, Н. и Османовић Зајић Ј. (2021). (Само)процена наставника о квалитету онлајн наставе током пандемије ковид-19. У: Маринковић, С. (прир. и ур.), <i>Наука, настава, учење у измењеном друштвеном контексту</i> (стр. 231-244). Ужице: Педагошки факултет. У овом раду приказани су резултати истраживања чији је циљ био испитивање односа наставника о квалитету онлајн наставе током пандемије вируса ковид-19. Примећена је дескриптивна истраживачка метода и техника анкетирања. Представљени резултати указују да се највећи број наставника са онлајн наставом први пут сусрео током пандемије и да до тада нису имали никаква искуства са наставом на даљину. Платформе које су наставници у раду са ученицима користили јесу: Google Classroom, Zoom, Edmodo, Google Meet и Microsoft Teams	M33	
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ
20.	Комненовић, М. и Милановић, Н. (2021). Похађање приватних часова током онлајн наставе проузороковане пандемијом Ковид-19. У: Маринковић, С. (прир. и ур.), <i>Наука, настава учење у измењеном друштвеном контексту</i> (стр. 295-308). Ужице: Педагошки факултет. У овом раду испитиваћемо ставове ученика основних школа о похађању приватних часова током онлајн наставе. Испитиваћемо ставове ученика о начину рада предметних наставника из школе и њиховој ажурности током онлајн наставе. Један од главних резултата истраживања јесте да се на нашем узорку број ученика који похађају	M33	

	приватне часове током пандемије готово удвостручно, што чини укупно половину целог нашег узорка истраживања.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
21.	<p>Milanović, N., Budimir-Ninković, G. i Stevanović, N. (2021). Sportske aktivnosti iz perspektive srednjoškolaca u Srbiji. U: Bajrić, O., Srdić V. (prir. i ur.), <i>Jedanaesta međunarodna e-konferencija: Sportske nauke i zdravlje</i> (str. 237-244). Banja Luka: Panevropski Apeiron univerzitet.</p> <p><i>Cilj rada je ispitivanje stavova srednjoškolaca o tome koliko se bave fizičkim aktivnostima i sportom. Učestvovalo je ukupno 132 srednjoškolca iz centralnog dela Republike Srbije. Podaci dobijeni ovim istraživanjem ukazuju da se srednjoškolci najčešće ne bave sportom, ali da participacija u fizičkim i sportskim aktivnostima izaziva pozitivne i prijatne emocije kod njih. Srednjoškolci su istakli da se učestalost bavljenja sportom među mladima može učiniti aktivnijom kroz bolju opremljenost sportskih terena i iskorišćavanje površina za igrališta namenjena sportskoj rekreaciji, organizaciju humanitarnih sportskih turnira, kao i niže cene treninga u sportskim klubovima.</i></p>			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
22.	<p>Džinović, M., Živković, Lj. & Milanović, N. (2020). Application of Experiment in the Realization of Geographical Contents in the First Cycle of Compulsory Education from a Teacher's Perspective. In Kopas-Vukašinović, E. and Stojadinović, A. (eds.), <i>The Strategic Directions of the Development and Improvement of Higher Education Quality: Challenges and Dilemmas, Proceedings of the International Conference</i> (174-186). Vranje: University of Niš, Faculty of Education; Jagodina: University of Kragujevac, Faculty of Education.</p> <p><i>School experiments enable students to gain knowledge through direct practical activities. The aim of the research study was to obtain information on the scope of application of models, experiments and research, as methodical solutions, when processing geographical content in the teaching of social, environmental and scientific education. An empirical study was conducted to analyze the experiences of 117 teachers. The results of the research indicate that teachers occasionally realize geographical content, in the teaching of social, environmental and scientific education, through experiments, even though the resources needed for their implementation are accessible to all students</i></p>			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
23.	<p>Милановић, Н. (2021). Присуство електронског насиља међу ученицима: потреба за учесталијим ангажовањем наставника у педагошкој превенцији, У: Малиновић Јовановић, Н. (ур.), <i>Научни скуп са међународним учешћем Имплементација нових технологија у образовни систем</i>, (стр. 185-192). Врање: Педагошки факултет, Универзитет у Нишу.</p> <p><i>Циљ овог рада усмерен је ка испитивању присутности електронског насиља међу ученицима. Узорак је обухватио ученике из централног дела Републике Србије (N=124). Ослањајући се на постављене задатке истраживања неки од добијених резултата су: највећи број ученика доживео је неки облик електронског насиља и то најчешће путем социјалних мрежа и током играња онлајн видео-игара; најприсутнији облик електронског насиља је исмевање, претње и безвољно постављање садржаја на социјалне мреже; ученици се за помоћ обраћају наставницима, родитељима, школском полицији и брињацима; већина ученика одговорила је да им родитељи не проверавају активности на интернету; ученици наводе да теме о електронском насиљу нису често обрађиване у школи.</i></p>			M63
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
24.	<p>Milanović, N. (2022). Parents Educational Style and their Views on the Quality of Individual Cooperation with a Teacher in a Modern School. In: Açıkgöz, G. M., Alimgerey, Z. (eds.), <i>14th China to Adriatic International Congress on Social Sciences</i> (pp. 438). Kayseri, Turkey.</p> <p><i>The focus of this article is on the educational style of parents and their view on the quality of individual cooperation with a teacher in a modern school. 120 parents from the central part of the Republic of Serbia participated. The results show that parents who cultivate a democratic style are more likely to have individual cooperation with a teacher than permissive and authoritarian parents. Also, democratic parents more often think that individual conversations are very important in achieving a partnership with a teacher than permissive and authoritarian parents.</i></p>			M34
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
25.	<p>Milanović, N. (2022). Roditeljski odgojni stil i njihovi stavovi o utjecaju televizijskih sadržaja na djecu mlađe školske dobi/Parents' Educational Style and their Attitudes about the Influence of Television Content on Children of Younger School Age, <i>Međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij 12. Simpozij Filozofije medija i srodnih disciplina</i> (2022). Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja (CFM), Hrvatsko filozofsko društvo - Sekcija za filozofiju medija, Sveučilište Sjever, Institut za medije JI Europe.</p> <p><i>Cilj ovog rada je utvrditi odgojni stil roditelja i njihove stavove o utjecaju televizijskih sadržaja na razvoj djece. Sudjelovalo je 260 ispitanika iz Republike Srbije. Rezultati ovog istraživanja pokazuju da nema značajnih razlika između odgojnih stilova roditelja i njihovih stavova o utjecaju televizijskih sadržaja na djecu. Postoji visok stupanj slaganja među stavkama da televizijski sadržaji mogu potencijalno imati štetan učinak na psihički, fizički i socijalni razvoj djece u nedostatku roditeljskog</i></p>			M34

надзора.

	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
26.	Milanović, N., Maksimović, J. i Osmanović Zajić, J. (2021). Težnja ka suvremenoj školi: percepcija nastavnika o korištenju informacijskih i komunikacijskih tehnologija u nastavnom procesu /Striven Towards a Modern School: Teachers 'Perception of the use of Information and Communication Technologies in the Teaching Process, 45. <i>Međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij: Filozofijska misao u vremenu fake newsa, govora mržnje, infodemije, manipuliranja i neslobode medija</i> (2021). Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja (CFM), Hrvatsko filozofsko društvo - Sekcija za filozofiju medija, Sveučilište Sjever, Institut za medije II Europe. <i>Fokus istraživanja bio je na ispitivanju percepcija nastavnika o ICT-u, primjeni ICT-a u nastavi kao i dominantnih programa koji se koriste u nastavničkoj praksi u odnosu na spol i obrazovanje nastavnika. Rezultati pokazuju da nastavnici često koriste informacijske i komunikacijske tehnologije u nastavnom procesu. Power Point prezentacije i video zapisi koriste se češće, dok su alati Kahoot i Learning Apps rjedi.</i>			M34
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
27.	Milanović, N. (2021). Distance Education of Students with Intellectual Disabilities due to the Covid 19 Pandemic: a Parent's Perspective. In: Jablan, B. (ed.), <i>Međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija danas, Zbornik rezimea</i> (str. 91). Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu. <i>The aim of this article was to examine the attitudes of parents of students with intellectual disability about the manner, challenges and obstacles they encountered during distance education due to the Covid 19 pandemic. Parents pointed out the following as relevant problems of home learning and distance education of students with intellectual disability: ignorance of methods and ways of working in the aspect of explaining materials to children; difficulties in performing school obligations on a daily basis (learning, writing homework, practicing); the child's lack of attention and the inability of parents to maintain the authority needed for the learning process and others.</i>			M34
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
28.	Будимир-Нинковић, Г., Милановић, Н. и Милошевић, С. (2019). Слободно време особа са интелектуалним сметњама. У: Сретеновић, И. и Поттић, С. (ур.), Актуелности у едукацији и рехабилитацији особа са сметњама у развоју, <i>Зборник резимеа: VI стручно- научни скуп са међународним учешћем</i> (стр. 78). Београд: Ресурсни центар за специјалну едукацију. <i>У овом емпијском раду извршена је анализа провођења слободног времена особа са интелектуалним сметњама. Баријере које се јављају у процесу укључености у слободне активности јесу: страх од дискриминације, исмевања и стигматизације, као и недостатак финансијских средстава, при чему би овим проблемима и њиховом превазилажењу потребно приступити из различитих перспектива и створити услове да и чланови ове популације слободно време проводе ваљано.</i>			M64
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
29.	Милановић, Н. (2021). Превенција непримерених понашања деце и младих: педагошки приступ (Емина Копас-Вукашиновић, Контрола понашања деце и младих: превенција и/или могућност васпитног деловања. Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, 2021, стр. 93), <i>Узданица</i> , 18(2), (389-390), (приказ књиге). <i>Контрола понашања деце и младих: превенција и/или могућност васпитног деловања јесте репрезентативна монографија проф. др Емине Копас-Вукашиновић. Дело је објављено 2021. године у издању Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Јагодина. Ауторка у својој монографији кроз савремен приступ даје лепе савете и смернице у сагледавању непримерених понашања деце и младих и превентивном деловању. Својственост монографије огледа се у конкретним теоријским поставкама на које се надређују практични савети усмерени ка превентивном деловању одраслих.</i>			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
30.	Милановић, Н. (2021). Васпитање родитеља за одговорно родитељство (Гордана Будимир-Нинковић и Весна Трифуновић, Како васпитати родитеље за одговорно родитељство. Јагодина: Народна библиотека „Радислав Никчевић“, Сомбор: Педагошки факултет, 2020, стр. 207), <i>Норма</i> , 26(1), (113-115), (приказ књиге). <i>Монографија под називом Како васпитати родитеље – за одговорно родитељство дело је проф. др Гордане Будимир-Нинковић и проф. др Весне Трифуновић. Овом актуелном питању ауторке су приступиле са педагошког и социолошког аспекта и дале релевантан преглед о комплексности и улози породице и родитељства у савременом друштву. Ово дело, које се бави веома занимљивим и актуелним питањима, може бити од користи и помоћи како савременим родитељима, тако и стручњацима у области васпитања и образовања деце и младих да пронађу одговоре на многа питања.</i>			

Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<p>Милановић, Н. (2020). Значај статистичких тестова у педагогији (Јелена Максимовић и Јелена Османовић, Статистички тестови у педагошким истраживањима. Ниш: Филозофски факултет, стр. 195), <i>Узданица</i>, 17(2), (363-365), (приказ књиге).</p> <p>Уџбеник ауторки проф. др Јелене Максимовић и мр Јелене Османовић, у издању Филозофског факултета Универзитета у Нишу под називом <i>Статистички тестови у педагошким истраживањима акценат ставља на практичну употребу програма SPSS и наглашава важност статистичког начина промишљања студената и истраживача. Овај уџбеник може бити од користи истраживачима и другим актерима из области васпитања и образовања који желе да се баве истраживачким радом у области педагогије.</i></p>	31.		
Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<p>Milanović, N., Maksimović, J. & Osmanović Zajić, J. (2022). Teacher's Skills for Application of Modern Technology in Educational Work. In: Tomczyk, L. (ed.), <i>New Media Pedagogy: research trends, methodological challenges and successful implementations</i>. Krakow: Jagiellonian University in Krakow, 10-12 October, 2022.</p> <p><i>The aim of this research is to determine and analyze teachers' views on their own skills for the application of modern technology in educational work. The analyzed data show the following: teachers are familiar with the importance of applying modern technology in educational work; teachers acquired skills for using modern technology during education, professional empowerment, within private courses and through independent study and research; teachers believe that institutions that prepare teachers and teaching staff should continue to pay attention to teaching subjects that concern modern technology in teaching; a significant number of teachers consider themselves ICT competent.</i></p>	32.		
Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа			
ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ			
Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације		ДА	НЕ
образложење			
ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА			
Име и презиме, звање	Марина Матејевић, редовни професор		
Ужа научна област за коју је изабран у звање	Педагогија		
Датум избора	5. 7. 2013.		
Установа у којој је запослен	Филозофски факултет Универзитет у Нишу		
Е-пошта	marina.matejevic@filfak.ni.ac.rs		
Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације			
Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице		Категорија
1	Matejevic, M., Todorovic, J., Jovanovic, D. (2014). Patterns of Family Functioning and Dimensions of Parenting Style. <i>Procedia – Social and Behavioral Sciences</i> , Vol. 141, p.431-437.		M23
2	Matejevic, M., Jovanovic, D., Lazarevic, V. (2014). Functionality of Family Relationships and Parenting Style in Families of Adolescents with Substance Abuse Problems. <i>Procedia – Social and Behavioral Sciences</i> , Vol. 128, p.281-287.		M23
3	Матејевић, М., Димитријевић, Д.(2023). Породична емоционална експресивност као основа емоционалног васпитања у породици, <i>Настава и васпитање</i> , 72(1), стр.73 - 88		M24
4	Matejevic, M., Jovanovic, D., Jovanovic, M. (2014). Parenting Style, Parents' Involvement in School Activities and Adolescents' Academic Achievement. <i>Procedia – Social and Behavioral Sciences</i> , Vol. 128, p.288-293.		M23
5	Милановић, Н., и Матејевић, М. (2022). Ставови родитеља према читалачкој култури ученика млађих разреда основне школе. <i>Иновације у настави-часопис за савремену наставу</i> , 35(4), 85-98.		M23
6	Ђорђевић, М. и Матејевић, М. (2018). Израженост и корелати конфликта родитељских и		M24

пословних улога родитеља. *Теме*, XLII, бр. 3, стр. 763-778.

Менторства у последње три године			
Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	Марија Ђорђевић, Породичне рутине и ритуали у контексту васпитног стила родитеља и функционалности породице, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	22. 9. 2021.	
2.			
3.			
4.			

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА НЕ

образложење

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	Партнерство породице и школе у контексту укључености родитеља и функционалности породичних односа
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Педагогошке и андрагошке науке
Ужа научна област	Педагогија
Научна дисциплина	Породична педагогија

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Прегледом савремене литературе уочава се континуирано интересовање истраживача и практичара за унапређење и осавремењавање идеја о сарадњи породице и школе кроз пропагирање партнерства и укључивања родитеља у активности школе. Системски приступ сарадње породице и школе визијом постмодерних околности и утицаја стреми ка истицању условљености успешних односа породице и школе, могућности свеобухватног и засебног сагледавања повезивања система који почивају на другачијим постулатима, као и поштовању различитих улога, приступа и угла гледања свих релевантних актера (Половина, 2007). Иако веома тангентни термини, аутори праве разлику између сарадње и партнерства породице и школе и дескриптивно наводе да је партнерски однос сложенији, узвишенији и дугорочнији, где партнерским ангажовањем обе стране имају прилику и могућности да уче и унапређују знања и вештине једни од других, а све сврсисходно усмерено ка добробити ученика и унапређењу процеса васпитања и образовања (Cowan et al., 2004). Перспектива филозофије партнерства породице и школе почива на интеракцијама и заступа становиште да су поред актера школе и родитељи једнако битни, неизоставни и релевантни чиниоци васпитно-образовног тима који поседују важне чињенице и информације у оквиру породичног система (Cowan et al., 2004), при чему „нова визија укључења родитеља концептуализована је као обухватно и подржавајуће партнерство породица – школа“ (Половина, 2008: 153). У складу са наведеним, дајући допринос овој теми многи аутори сматрају да међусобно прихватање и однос заснован на поштовању породице и школе, базиран на концепту доприноса, истрајности, ангажовања, као и демократских образаца поступања обе стране, а све у интересу ученика, чини фундамент развоја партнерства ове две круцијалне институције. Аспекту партнерства и сарадње породице и школе аутори приступају веома темељно и из различитих перспектива прилазе овој значајној педагошкој теми (Epstein, 1992; Christenson, 2003; Половина, 2007; Половина, 2011; Павловић Бренеселовић, 2012; Hafizi & Rapa, 2012; Поповић и Зуковић, 2014). Укљученошћу родитеља, сарадњом и партнерством породице и школе јачају се сопствени капацитети детета, оно бива оснажено, што се испољава како у академском аспекту кроз остваривање бољих школских постигнућа, тако и у бихејвиоралном аспекту кроз позитивна поступања и понашања (Милошевић, 2002; Mncube, 2010; Kimaro & Machumu, 2015; Матејевић и Јовановић, 2017). Најактуелнији и учестало помињани и примењивани модел у разматрању укључености родитеља у

активности школе, јесте модел Епстеинове (Epstein, 2001; Epstein & Sanders, 2002; Epstein, 2016: према Матејевић и Јовановић, 2017). На постулатима овог модела спроведена су бројна емпиријска истраживања, како на нашим, тако и подручјима широм света, која се баве укљученошћу родитеља у живот и активности школе. Према овој класификацији фокус се ставља на следеће облике укључености: родитељство, комуникација, волонтирање родитеља у школи, подучавање/учење са децом код куће, доношење одлука и сарадња са локалном заједницом (Epstein, 2001; Epstein & Sanders, 2002; Epstein, 2016: према Матејевић и Јовановић, 2017). Поменути облици укључености родитеља обухватају сваки сегмент школских активности који је прожет од размене информација и узајамности, процеса учења са децом код куће и пружања помоћи и подршке, квалитета комуникације, процеса одлучивања, до волонтерских садржаја и сарадње са широм локалном заједницом и чине јединство целокупног савременог система који изискује ангажованост и активну партиципацију родитеља у активностима и садржајима школе. Аутори наводе низ, у литератури пронађених варијабли које дефинишу родитељску укљученост попут: васпитног стила родитеља, њихових очекивања, аспирације и надзора, комуникације између родитеља и деце, активности у дому, однос родитеља према школи (Porumbu & Necşoi, 2013). Узимајући у обзир различите варијабле којима је родитељска укљученост у активности школе условљена, фокус треба ставити и на сферу функционалности породичних односа. „Породица која ствара услове за развој здравих и зрелих чланова, у границама њихових интелектуалних и креативних потенцијала, сматра се функционалном“ (Тодоровић и Матејевић, 2012: 294). Аспекту породичне функционалности аутор Олсон (Olson, 1995; Olson, 2000; Olson et al., 2006; Olson, 2011) дао је велики допринос како у теоријском и емпиријском сегменту, тако и кроз креирање инструмената који испитују функционалност породичних односа. На основу релевантних истраживања и скала које су испитивале одређене аспекте породичне функционалности, факторском анализом аутор Блум (Bloom, 1985) издвојио је одређене димензије породичне функционалности. Дакле, полазећи од Блумовог (Bloom, 1985) и Олсоновог (Olson et al., 2006) приступа фокус ћемо ставити на следеће димензије породичне функционалности: породична кохезија, флексибилност, задовољство породицом, експресивност, конфликти, интелектуално-културна и активно-рекреативна димензија, породична друштвеност, идеализација породице и васпитни стилови родитеља. Наведене димензије из различитих перспектива разматрају породичну функционалност и пружају могућност да се она свеобухватно размотри. Тангентна истраживања показују да постоји повезаност између васпитног стила родитеља и нивоа њихове укључености у активности школе и школског успеха ученика (Matejević i sar., 2014; Asif et al., 2021). Резултати ових истраживања снажан су темељ у разматрању наше теме, при чему је неопходно укључити и остале димензије породичне функционалности у сагледавању концепта родитељске укључености како би се из различитих перспектива размотрио, дао допринос и импликације овој педагошки значајној теми у контексту партнерства породице и школе.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Литература која је коришћена у потпуности је усклађена са проблематиком, при чему је обухваћен широк спектар домаћих и страних релевантних референци из истраживане области.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Формулисани су следећи циљеви истраживања:

- 1) На основу релевантне и рецентне литературе поставити теоријску основу истраживања и из педагошке перспективе указати на значај партнерства породице и школе у контексту укључености родитеља и функционалности породичних односа;
- 2) Емпиријским путем представити степен укључености родитеља у активности школе и функционалност породичних односа, као и њихову повезаност у контексту партнерства породице и школе;
- 3) На основу добијених и анализираних резултата аспекта укључености родитеља у активности школе и функционалности породичних односа дати савремене педагошке импликације у смеру унапређења партнерског односа породице и школе.

Из постављених циљева произилазе следећи задаци истраживања:

- Утврдити ниво укључености родитеља у активности школе према разлитичим облицима укључености (родитељство, комуникација, волонтирање, подучавање код куће, доношење одлука и сарадња са локалном заједницом);
- Утврдити димензије породичне функционалности;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и породичне кохезивности;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и флексибилности породице;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и степена задовољства породицом;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и експресивности породице;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и димензије конфликта у породици;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и интелектуално-културне димензије породице;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и активно-рекреативне димензије породице;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и породичне друштвености;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и идеализације породице;
- Утврдити повезаност између укључености родитеља у активности школе и васпитног стила родитеља;
- Утврдити да ли постоји статистички значајна разлика између укључености родитеља у активности школе и социодемографских варијабли;
- Утврдити да ли постоји статистички значајна разлика између укључености родитеља у активности школе и школског успеха ученика;
- Утврдити да ли постоји статистички значајна разлика између димензија породичне функционалности и социодемографских варијабли.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања *(до 200 речи)*

На основу циљева и задатака формулисане су следеће посебне хипотезе истраживања:

Претпоставља се:

- да су родитељи углавном укључени у активности школе кроз све облике укључености;
- да су чешће присутне балансиране димензије породичне функционалности и да родитељи испољавају задовољство породицом;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и балансиране породичне кохезивности;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и балансиране флексибилности породице;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и степена задовољства породицом;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и експресивности породице;
- да постоји негативна повезаност између укључености родитеља у активности школе и димензије конфликта у породици;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и интелектуално-културне димензије породице;

- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и активно-рекреативне димензије породице;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и породичне друштвености;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и идеализације породице;
- да постоји позитивна повезаност између укључености родитеља у активности школе и демократског стила и да постоји негативна повезаност између укључености родитеља и пермисивног и ауторитарног стила;
- да постоји статистички значајна разлика између укључености родитеља у активности школе и социодемографских варијабли;
- да постоји статистички значајна разлика између укључености родитеља у активности школе и школског успеха ученика;
- да постоји статистички значајна разлика између димензија породичне функционалности и социодемографских варијабли.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

У овом истраживању биће коришћене следеће методе: дескриптивна метода и метода теоријске анализе. Од техника биће примењене: техника анализе садржаја и техника скалирања. Планирана је примена следећих инструмената – инструмент о укључености родитеља у активности школе који ће бити креиран према теоријском приступу и класификацији ауторке Епстеинове (Epstein, 2001; Epstein & Sanders, 2002; Epstein, 2016: према Матејевић и Јовановић, 2017) и испитаници ће имати могућност да дају одговоре у следећим модалитетима: *Никада, Ретко, Повремено, Често и Веома често*. Функционалност породичних односа биће испитивана применом комбинације два инструмента аутора Блума (Bloom, 1985) и FACES IV (Family Adaptability & Cohesion Evaluation Scales) аутора Олсона и сарадника (Olson et al., 2006). Инструмент ће бити у форми петостепене скале процене Ликертовог типа. Испитаници ће имати могућност да дају одговоре у следећим модалитетима: *Уопште се не слажем, Не слажем се, Неодлучан/на сам, Слажем се и Сасвим се слажем*, док ће код субскеале која се тиче задовољства породицом испитаници износити одговоре у модалитетима: *Веома сам незадовољан/на, Доста сам незадовољан/на, У принципу сам задовољан/на, Веома сам задовољан/на и Изузетно сам задовољан/на*. Поред наведених инструмената биће прикупљени основни подаци испитаника. Питања усмерена ка информацијама о родитељима биће отвореног и затвореног типа (пол родитеља, године старости родитеља, степен образовања, статус о запослењу, финансијски приходи, број деце у породици, тип породице (нуклеарна или проширена), као и два питања затвореног типа која се тичу пола и школског постигнућа детета. У истраживању је планирано да учествује око 250 породица (250 мајки и 250 очева) из централног дела Републике Србије. Планирано је да буду примењени следећи статистички параметри: за мерење поузданости мерне скале биће коришћен коефицијент Кронбах алфа (α), фреквенције (f) и проценти (%), аритметичка средина (M) и стандардна девијација (SD), израчунавање хи-квадрат теста (χ^2), израчунавање t -теста, Пирсонов коефицијент корелације (r), регресиона анализа (R^2), анализа варијансе (F).

Предложена тема се прихвата неизмењена	ДА	НЕ
Коначан наслов теме докторске дисертације	Партнерство породице и школе у контексту укључености родитеља и функционалности породичних односа	

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Тема предложене дисертације је и научно веома релевантна и практично изузетно значајна. Теоријски модел је зналачки постављен, прецизно разрађен и праћен одговарајућим теоријским приступима. Комисија сматра да ће докторска дисертација кандидата Недељка Милановића пружити драгоцене увиде у проблеме повезаности укључености родитеља у активности школе са породичном функционалношћу, што је веома значајно у сагледавању проблема са којима се породица сусреће у

остваривању васпитне функције и партнерства са школом, као и потребе да школа пружи подршку породици у адекватнијем функционисању и изградњи успешнијег партнерства, што би допринело исходима развоја и постигнућа ученика. Из свега напред наведеног, комисија констатује да је предложена тема докторске дисертације кандидата Недељка Милановића адекватно научно заснована и предлаже да се кандидату одобри израда докторске дисертације према плану који је предложио, а под насловом „Партнерство породице и школе у контексту укључености родитеља и функционалности породичних односа“.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке ННВ о именовању Комисије

8/18-01-003/23 - 011

Датум именовања Комисије

5. 7. 2023.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	др Јелена Максимовић, редовни професор Педагогија (Научна област)	председник Филозофски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	др Марина Матејевић, редовни професор Педагогија (Научна област)	ментор, члан Филозофски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	др Јелена Петровић, ванредни професор Педагогија (Научна област)	члан Филозофски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
4.	др Марија Марковић, ванредни професор Педагогија (Научна област)	члан Филозофски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
5.	др Ненад Стевановић, доцент Педагогија (Научна област)	члан Факултет педагошких наука, Универзитет у Крагујевцу, Јагодина (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

11. 7. 2023. у Нишу

.....